

Folketinget – Europaudvalget

Christiansborg, den 3. maj 2007

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Offentligt referat fra Europaudvalgets åbne møde den 25. april 2007

Til orientering vedlægges det offentlige referat for Europaudvalgets åbne møde den 25. april 2007.

Der udsendes to referater af Europaudvalgets møder. Det ene referat er offentligt og indeholder referat fra alle åbne punkter på Europaudvalgets møder. Det andet referat er fortroligt, idet det både indeholder referat fra de lukkede og åbne punkter på dagsordenen. Såfremt der ingen lukkede punkter er på dagsordenen er det offentlige og fortrolige referat identiske. Det fortrolige referat udsendes alene til partiernes EU-ordførere.

Det bemærkes, at det offentlige referat er et redigeret referat af Europaudvalgsmøderne og ikke en ordret gengivelse. Det bemærkes endvidere, at referatet udsendes af Europaudvalgets sekretariat uden forudgående godkendelse af Europaudvalget

Med venlig hilsen

Jakob Heltoft,
udvalgssekretær

3/5 2007

2. udgave

Bemærk mødetidspunkt og mødeværelse

L=Lukket behandling

Europaudvalget

holder åbent møde:

onsdag den 25. april 2007, kl. 9.30
i værelse 2-145

Dagsorden:

1. Samråd med udenrigsministeren om samrådsspørgsmål P vedrørende ministerens seneste udmeldinger om de danske forbehold
Alm. del (06) – samrådsspørgsmål P (vedlagt)
- L 2. Gennemgang og fastlæggelse af tidsplan for udvalgets behandling af B 75 (EU's landbrugsstøtte), RV
B 75 (06) – bilag 1 (udkast til tidsplan) (vedlagt)
- L 3. Eventuelt

Andre arrangementer for Europaudvalgets medlemmer i uge 17:

Onsdag 25/4-07 kl. 13.00-14.00: Underudvalgsmøde

Onsdag 25/4-07 kl. 14.00-15.00: Besøg af Albaniens parlamentsformand Jozefina Topalli

Andre arrangementer for Europaudvalgets medlemmer i uge 18:

Onsdag 2/5-07 kl. 9.30: EUU-møde (landbrug og fiskeri, ØKOFIN)

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

For yderligere information se
www.euo.dk/dagsorden

Referat af 28. Europaudvalgsmøde onsdag den 25. april 2007, kl. 9.30

Til stede: Elisabeth Arnold (RV) formand, Jens Kirk (V), Gudrun Laub (V), Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjelle (KF), Jens Christian Lund (S), Lone Dybkjær (RV), Anne Grete Holmsgaard (SF).

Desuden deltog udenrigsminister Per Stig Møller.

Punkt 1. Samråd med udenrigsministeren om samrådsspørgsmål P vedrørende ministerens seneste udmeldinger om de danske forbehold

Alm. del (06) – samrådsspørgsmål P (vedlagt)

Samrådsspørgsmålet havde følgende ordlyd:

”Udenrigsministeren bedes kommentere og uddybe sine seneste udmeldinger – bl.a. ved Europa-Konferencen på Arken den 23. marts 2007 – om, at de danske forbehold ”udgør [...] en stadig større klods om benet for Danmark i EU-samarbejdet”.”

Morten Messerschmidt begrundede samrådsspørgsmålet med henvisning til, at udenrigsministeren på konferencen på Arken den 23. marts 2007 havde lanceret den store nyhed, at nu måtte vi afvikle forbeholdene. Altså ikke bare at vi på et eller andet tidspunkt rent hypotetisk skulle afvikle forbeholdene, men at man rent praktisk meldte ud, at nu måtte vi afvikle alle forbeholdene. Hvilken køreplan forestiller udenrigsministeren sig? Hvilke af de fem forbehold er der tale om?

Udenrigsministeren: Nu har vi haft en folketingsdebat i forbindelse med førstebehandlingen af forslaget om iværksættelse af en undersøgelse af forbeholdene den 28. marts, og man kunne måske have forventet, at det havde tilfredsstillet Morten Messerschmidt. Men der skal meget til, så vi tager en tur til. Under folketingsdebatten var der bred opbakning til at lade undersøgelsen omfatte alle forbeholdene. Undersøgelsen kan først afsluttes, når man kender den nye EU-traktat.

Når jeg sagde, at forbeholdene udgør en ”stadig større klods om be-

net”, er det naturligvis på baggrund af regeringens egen vurdering af forbeholdene. Det var regeringens vurdering, jeg citerede på konferencen den 23. marts, hvor vi også havde mulighed for at drøfte den. Der er ikke noget nyt i denne vurdering. Den afspejler sig også i regeringsgrundlaget, hvor der står, at tiden er løbet fra forbeholdene, og at regeringen ønsker, at befolkningen skal tage stilling til dem, når tiden er moden.

Men jeg er da glad for, at vi får denne mulighed for at drøfte den aktuelle situation omkring forbeholdene og give en vurdering af deres konsekvenser for Danmarks deltagelse i EU-samarbejdet.

Når jeg i det følgende omtaler forbeholdene, mener jeg konkret det retlige, det forsvarsmæssige og euroforbeholdet. Det fjerde forbehold om unionsborgerskabet er ikke længere relevant. Det blev skrevet direkte ind i Amsterdamtraktaten og har derfor ikke længere nogen praktisk betydning.

Lad mig begynde med det retlige forbehold. Det retlige forbehold sætter Danmark uden for indflydelse på et af EU's centrale vækstområder. Selv hvis vi ser bort fra de forbeholdsbelagte retsakter, der udgør en udbygning af Schengenreglerne, er der nu over 80 forbeholdsbelagte retsakter på RIA-området siden Amsterdamtraktatens ikrafttrædelse i 1999.

Amsterdamtraktaten aktualiserede forbeholdet for familieretten og for civilretten med afledte virkninger for virksomhedernes vilkår i det indre marked. Det samme gjaldt hele asyl- og indvandringsområdet. Vi har med hatten i hånden undtagelsesvist kunnet opnå parallelaftaler på enkelte dele af civilretten og asylretten, men er blevet afvist på andre områder.

Forbeholdet betyder ligeledes, at vi ikke har nogen indflydelse på vedtagelsen af de fælles Schengenregler. Vi har alene mulighed for efterfølgende at tilslutte os det, som de andre medlemslande måtte blive enige om.

Hvad angår forsvarsforbeholdet, har det været aktiveret 15 gange i forbindelse med vedtagelse af retsakter. Den mest iøjnefaldende konsekvens er, at Danmark ikke deltager i militære krisestyringsopgaver, lige så snart de er ledet af EU. Jeg tror, vi alle husker den absurde situation, der opstod, da Danmark måtte trække sig ud af Makedonien i 2003, fordi EU overtog den fredsbevarende opgave fra NATO. I dag er vi på helt samme måde afskåret fra at deltage i EU's militære operation i Bosnien-Herzegovina. Det samme vil ske, hvis EU overtager de militære opgaver i Kosovo.

Forbeholdet betyder også, at Danmark mere generelt mister indflydelse på udformningen af rammerne for det forsvarspolitiske samarbejde i EU. Eksempelvis kan Danmark ikke deltage i samarbejdet om forskning og udvik-

ling af militære kapaciteter, som ligger i Det Europæiske Forsvarsagentur.

Det forsvars- og sikkerhedspolitiske samarbejde har udviklet sig hastigt i de senere år både for så vidt angår udsendelse af missioner og for så vidt angår opbygningen af generel kapacitet til krisestyring. Siden 2003 har EU iværksat 16 krisestyringsmissioner af civil og militær karakter i henholdsvis Europa, Afrika, Asien og Mellemøsten, hvoraf vi kun har kunnet deltage i de civile.

Så til euroforbeholdet. Euroforbeholdet betyder, at Danmark ikke deltager i eurosamarbejdet, dvs. euroen, Den Europæiske Centralbank og i den fælles penge- og valutakurspolitik i euroområdet. Vi følger imidlertid euroområdets pengepolitik på grund af vores fastkurspolitik over for euroen.

Eurogruppen, der består af eurolandenes finans- og økonomiministre, har i stigende grad vist sig at være det forum, der fører de reelle diskussioner om den økonomiske politik i EU og om EU's repræsentation i de internationale økonomiske organisationer. Denne politik har vi stort set fulgt uden at have indflydelse på den.

Lad mig afslutningsvis slå fast, at regeringen naturligvis arbejder og fortsat vil arbejde for, at skadevirkningerne af forbeholdene for Danmark i EU minimeres mest muligt. Det siger sig selv. Alt andet ville betyde, at vi ikke varetog vore interesser i det europæiske samarbejde. Selvfølgelig gør vi det. Dette har været en bunden opgave for siddende danske regeringer siden 1993, og det vil forblive en bunden opgave, så længe forbeholdene består.

Jeg vil derfor på denne baggrund gerne gentage min udtalelse fra Europakonferencen den 23. marts om, at de danske forbehold udgør en stadig større klods om benet på Danmark i EU-samarbejdet, for det er situationen nøgternt betragtet. Efter min opfattelse er det i hvert fald mere end vanskeligt at nå frem til en anden konklusion i lyset af udviklingen i EU-samarbejdet siden 1993.

Morten Messerschmidt takkede, fordi udenrigsministeren så klart havde sagt, at regeringen ville støtte det radikale forslag, hvilket man kun havde fået uldne svar på fra regeringen og regeringspartiernes ordførere ved debatten den 28. marts.

Er udenrigsministeren indstillet på, at der også skal stilles kritiske spørgsmål i en undersøgelse som den, man vil sætte i gang, således at også det, der taler for at fastholde forbeholdene, indgår i undersøgelsen? Han havde indtryk af, at undersøgelsen kun tog sigte på at finde yderligere argumenter for at få dem afskaffet.

Han var glad for, at udenrigsministeren kun talte om tre forbehold og

således ikke tog sommerhusforbeholdet med. Men det klarer EF-Domstolen nok for os på et tidspunkt.

Med hensyn til det retlige forbehold havde udenrigsministeren sagt, at det gjorde, at vi ingen indflydelse havde, men Morten Messerschmidt pegede på, at det da giver os mulighed for at føre en strammere udlændingepolitik end de øvrige EU-lande og f.eks. giver os mulighed for at have en 24 års regel og et tilknytningskrav.

Med hensyn til forsvarsforbeholdet havde Morten Messerschmidt forståelse for det, udenrigsministeren sagde om, at vi gerne skulle kunne hjælpe i Makedonien, men hvis vi ser på kansler Merkels udtalelser om at lave en egentlig EU-hær, er det da et besynderligt tidspunkt at ville afskaffe dette forbehold. Det vil flytte beslutningen om at oprette en Europahær ind i Folketinget, hvor alle jubelpartierne bare vil stemme ja.

Udenrigsministeren kunne ikke genkende, at der skulle være talt uldent om det radikale forslag. Regeringen havde meget tidligt sagt, at den syntes, det radikale forslag er udmærket.

Undersøgelsen skal bestemt også indeholde kritiske spørgsmål. Ellers er der ingen mening i at lave undersøgelsen. Så er den værdiløs.

Vi er enige om, at undersøgelsen skal dreje sig om alle forbeholdene, og den kan først afsluttes, når vi kender traktatens indhold. Sommerhusreglen er ikke et forbehold, men hviler på en protokol, som vi har haft, lige siden vi blev medlemmer af EU.

Med hensyn til det retlige forbehold og flygtningepolitikken sagde udenrigsministeren, at noget kunne tale for det retlige forbehold, men andet kunne tale imod det. F.eks. ville vi gerne samarbejde om grænseoverskridende kriminalitet, kampen mod terror og illegal immigration.

Morten Messerschmidt sagde i anledning af udenrigsministerens sidste udtalelse, at det for udenrigsministeren åbenbart er vigtigere, at vi har 7 stemmer ud af 300, når det drejer sig om grænseoverskridende kriminalitet og terror osv., end det er, at vi kan have en strammere udlændingepolitik. Udenrigsministeren vil åbenbart gerne sætte den udlændingepolitik, som der i øjeblikket er ret bred opbakning til på Christiansborg, over styr. Det kunne ikke være nogen hemmelighed, at det var en disposition, Morten Messerschmidt var vildt uenig i.

Han spurgte, hvorfor udenrigsministeren ikke lagde sit lod i vægtskålen for, at man skulle kæmpe imod den udvikling, der i øjeblikket er i gang for at flytte bestemmelser fra det mellemstatslige samarbejde inden for søjle 3 over i søjle 1, hvor retsforbeholdet gælder, idet samarbejdet om terrorbekæmpelse og grænseoverskridende kriminalitet ligger i søjle 3, hvor Danmark deltager fuldt og helt, og hvor det retlige forbehold ikke gælder. Hvorfor ikke

fastholde kampen mod disse ubehagelige aktiviteter på et mellemstatsligt niveau? Morten Messerschmidt pegede på, at hvis man flytter bestemmelserne over under søjle 1, er der mindre demokrati, idet der kan træffes flertalsafgørelser, og den danske indflydelse er mindre, fordi vi har vores forbehold.

Lone Dybkjær nævnte, at det flere gange var kommet frem, senest i Morten Messerschmidts indlæg, at kansler Merkel havde udtalt sig om en Europahær, og ville gerne vide, hvad hun præcist havde sagt.

Udenrigsministeren svarede Morten Messerschmidt, at regeringen ønsker at fastholde en stram udlændingepolitik, og vi ønsker, at der kommer en "opt in" klausul ind – som det lykkedes at få ind i forbindelse med forhandlingerne om forfatningstraktaten – således at vi ligesom England og Irland selv kan tage stilling til, om vi ønsker at tilslutte os fælles EU-regler, altså træffe beslutning fra sag til sag. Udenrigsministeren tilføjede, at i de forhandlinger, der går i gang efter den 12. juni om traktaten, vil det være centralt for Danmark, at vi bevarer en "opt in" klausul

NOT

Udenrigsministeren svarede Lone Dybkjær, at han gerne ville klippe ud fra de udenlandske aviser, hvad kansleren havde sagt om en Europahær, og sende et notat om det til Europaudvalget, men han tilføjede, at man i notatet også ville beskrive reaktionen på Merkels udtalelser, nemlig at ingen lande bakkede hende op, for det var det, der var det interessante.

Morten Messerschmidt pegede på, at der i øjeblikket er en tendens i EU til at flytte flere og flere områder fra søjle 3 over i søjle 1. Det gælder på det civile område, og det gælder den nye forordning om udenretlige dokumenters anvendelse i andre EU-lande, ligesom det gælder Rom III, som handler om ægteskabsforhold. Grunden hertil er, at det enkelte land kan stemmes ned, at EF-Domstolen får kompetence, at det bliver Kommissionen, der får initiativret, og at Europa-Parlamentet får indflydelse. Hvis det handler om indflydelse, ville det så ikke være bedre at holde samarbejdet på mellemstatsligt niveau, hvor det er udenrigsministeren, der har kompetencen til at fremsætte forslag, hvor det er højesteret, der har kompetencen til at dømme, og hvor Europa-Parlamentet ikke har indflydelse?

Udenrigsministeren svarede, at søjle 1 vil have den fordel, at vi får fælles regler. Når det f.eks. gælder skilsmissegivningen og civilretten, vil vi gerne have parallelaftaler, men indstillingen er ikke længere at give Danmark parallelaftaler, medmindre det er til fordel for de øvrige europæiske lande, idet man er sure over, at Danmark hele tiden vil være med og få de samme fordele som dem, der er indenfor, men alligevel står udenfor. Han mente ikke, søjle 1 var noget, man skal være så bange for. Danmark kan ikke blande sig ret meget i, hvad de andre vil overføre fra søjle 3 til søjle 1, idet vi siger i Edinburgh-erklæringen, at Danmark ikke vil forhindre de andre i at

uddybe samarbejdet inden for områder, hvor vi har forbehold. På baggrund af Edinburgh-erklæringen kan vi ikke forhindre de andre lande i at foretage springet fra søjle 3 til søjle 1.

Morten Messerschmidt gjorde opmærksom på, at årsagen til, at vi gerne vil indgå parallelaftaler, jo er, at samarbejdet bliver flyttet over fra søjle 3 til søjle 1. Ønsket om parallelaftaler er en konsekvens af den politik, regeringen fører. Vi har ikke et forbehold for det mellemstatslige samarbejde. For det første har vi vetoret, for det andet er det ikke Kommissionen, der fører pennen, og for det tredje har Europa-Parlamentet kun høringsret. Det giver den danske regering indflydelse.

Lone Dybkjær bad udenrigsministeren bekræfte, at da vi indgik Edinburgh-aftalen, lå det deri, at man kan gå fra søjle 3 til søjle 1 efter et vist antal år, og det ville vi ikke forhindre de andre lande i at gøre. Hermed fraskrev vi os en indflydelse, vi ellers ville have haft, idet vi ellers havde haft vetoret. Det var forudsætningen for, at vi fik Edinburgh-aftalen.

Udenrigsministeren bekræftede, hvad Lone Dybkjær sagde, og tilføjede, at vi aldrig havde fået klaret situationen i 1993, hvis vi havde optrådt på den måde, at alle andre skulle gøre som os. Vi havde klaret situationen ved at sige, at forbeholdene var et dansk problem, og vi ville løse det selv. Han gjorde igen opmærksom på, at vi i forbindelse med forfatningstraktaten havde løst problemet ved at få en "op in" model. Derfor mente han egentlig, Morten Messerschmidt burde støtte forfatningstraktaten.

Morten Messerschmidt replicerede, at forfatningstraktaten ikke ville løse noget om helst, idet den gør alting overstatsligt.

Han spurgte, om udenrigsministeren ikke er enig i, at medlemslandene har mere indflydelse under søjle 3 end under søjle 1.

Udenrigsministeren svarede ja på Morten Messerschmidts spørgsmål, men tilføjede, at hele ideen med EU-samarbejdet er, at vi skal løse problemerne i fællesskab. Det er derfor, der er så stor interesse for at få bestemmelserne flyttet over til søjle 1. Som eksempler på områder, hvor vi er interesseret i et samarbejde, nævnte han illegal indvandring, klimapolitik og energipolitik. Vi skal væk fra en situation, hvor landene i Europa eksporterer problemerne til hinanden.

I øvrigt gjorde udenrigsministeren opmærksom på, at der stemmes ret sjældent i EU, og så længe der ikke stemmes, har et lille lands argumenter lige så stor vægt som et stort lands argumenter. Derfor burde Morten Messerschmidt være enormt glad for EU-samarbejdet, for det giver Danmark mere indflydelse.

Jens Kirk spurgte ved afslutningen af drøftelserne, om der var kommet noget nyt frem, og om nogen havde flyttet sig.

Udenrigsministeren sagde, at det nok ikke tilkom ham at besvare det spørgsmål.